

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПІВНІЧНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
Управління Північного офісу Держаудитслужби в
Житомирській області

26.12.2018

№ 07-33/09

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
за результатами державного фінансового
аудиту діяльності Державного підприємства
«Малинське лісове господарство»
за період з 01.01.2015 по
завершений місяць 2018 року.

ЖИТОМИР
2018

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Малинське лісове господарство» за період з 01.01.2015 по завершений місяць 2018 року.

Аудиторське дослідження проведено відповідно п. 3.3.5.1 Розділу III «Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області» Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на III квартал 2018 року у відповідності до вимог «Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361⁴.

Аудиторський звіт призначений для керівництва Державного підприємства «Малинське лісове господарство» та Державної аудиторської служби України.

Аудит проводився з 28.09.2018 по 26.12.2018 головним державним аудитором відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області Козакевич Т.В.

Зміст

I. Вступ	4
<i>1.1 Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.</i>	4
II. Результати аудиторських процедур і висновки	7
2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Державного підприємства «Малинське лісове господарство»	7
2.2 Зовнішні фактори ризику	11
<i>2.2.1 Дія нормативно-правових актів, які безпосередньо регулюють діяльність Підприємства, що призвела до упуцнення вигод.</i>	11
2.3 Внутрішні фактори ризику:	13
<i>2.3.1 Недоліки щодо ефективності управління витратами, які призвели до їх завищення.</i>	13
<i>2.3.2 Результати дослідження ефективності використання та стану збереження майна Підприємства.</i>	18
<i>2.3.3 Недоліки в управлінні доходами, що призвели до їх втрат.</i>	19
<i>2.3.4 Результати дослідження відповідності наказів про облікову політику Підприємства вимогам нормативно-правових актів.</i>	21
<i>2.3.5 Організація внутрішнього контролю та її негативний вплив на результати діяльності.</i>	22
III. Висновки	23
IV. Рекомендації	24
Джерела інформації	25
Додатки	27

I. ВСТУП

1.1 Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.

Державне підприємство «Малинське лісове господарство» (далі – Підприємство) засноване на державній власності, створене відповідно до наказу Державного комітету лісового господарства України від 31.10.1991 № 133 «Про удосконалення лісовим і мисливським господарством у Житомирській області»¹² належить до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів України (далі – Орган управління майном) і входить до сфери управління Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства (далі – Управління).

Підприємство створене з метою ведення лісового господарства, охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів, ведення мисливського господарства, охорони, відтворення та раціонального використання державного мисливського фонду на території мисливських угідь, наданих у користування Підприємству, одержання прибутку від комерційної діяльності.

Підприємство у своїй діяльності керувалося протягом 2015 року та січня-вересня 2016 року Статутом державного підприємства «Малинське лісове господарство», затвердженим наказом Державного комітету лісового господарства України від 10.08.2007 № 409 (далі - Статут від 10.08.2007 № 409)²⁰. Протягом жовтня-грудня 2016 року, 2017 року та січня-вересня 2018 року Підприємство у своїй діяльності керувалося Статутом державного підприємства «Малинське лісове господарство», затвердженим наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 26.09.2016 № 341²⁰ (далі - Статут від 26.09.2016 № 341).

Основними напрямками діяльності Підприємства за Статутами від 10.08.2007 № 409²¹ та від 26.09.2016 № 341²¹ є:

- проведення заходів з відновлення лісів, підвищення їх продуктивності, створення насаджень із швидкоростучих і технічно цінних порід;
- здійснення заходів із заміни малоцінних низькопродуктивних насаджень на високопродуктивні, заліснення малопродуктивних земель;
- організація лісонасінневої справи і лісових розсадників, вирощування декоративного посадкового матеріалу;
- проведення прикладних досліджень, спрямованих на одержання нових знань з метою практичного їх використання для розроблення інструктивних технічних нововведень в галузі лісового та мисливського господарства;
- проведення експериментальних розробок з метою створення та впровадження нових природозберігаючих технологій в галузі лісового та мисливського господарства;

- збереження та посилення захисних властивостей лісів, лісонасаджень, що виконують захисні, водоохоронні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі та рекреаційні функції;

- охорона лісів і захисних лісонасаджень від незаконних рубок, пошкоджень, самовільного сінокосіння, випасання худоби в заборонених місцях та інших лісопорушень, притягнення до адміністративної відповідальності лісопорушників і стягнення з них збитків;

- порушення відповідно до законодавства питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у порушеннях лісового законодавства, законодавства про мисливське господарство та полювання;

- охорона лісів і захисних лісонасаджень від пожеж, здійснення протипожежних заходів, захист лісів від хвороб та шкідників тощо.

До складу Підприємства входять наступні підрозділи:

1. Адміністрація Підприємства;
2. Любовицьке лісництво;
3. Малинське лісництво;
4. Українківське лісництво;
5. Слобідське лісництво;
6. Чоповицьке лісництво;
7. Іршанське лісництво;
8. нижній склад;
9. автотранспортний парк.

Лісогосподарська діяльність Підприємства здійснюється на землях лісового фонду на площі 28880,5 га та визначається в межах Малинського та Радомишльського районів Житомирської області і поділяється на 6 лісництв, а саме: Малинське – 4866,5 га; Українківське – 5904,2 га; Слобідське – 3415,7 га; Чоповицьке – 5283,5 га; Іршанське – 5214,4 га та Любовицьке – 4196,2 гектарів.

Середньооблікова чисельність працівників Підприємства в 2015 році склала 305 осіб, в 2016 році - 411 осіб, в 2017 році - 427 осіб та за III квартал 2018 року - 425 осіб.

Юридична та фактична адреса Підприємства: вул. Лісовий Кордон, буд. 58, м. Малин, Житомирська область, 11600.

Код ЄДРПОУ: 13551546.

Форма власності - державна.

Організаційно-правова форма за КОПФГ: 140 - державне підприємство.

Відповідальними за фінансово-господарську діяльність Підприємства у досліджуваному періоді були:

директор Підприємства Дзюбенко Олег Миколайович - весь період, що підлягав дослідженню та станом на момент проведення аудиту. (телефон:(04133) 5-34-91);

головний бухгалтер Підприємства Драбинка Ірина Павлівна – весь період, що підлягав дослідженню та станом на момент проведення аудиту.

Державний фінансовий аудит діяльності Підприємства Управлінням Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області проводиться вперше.

Останню ревізію фінансово-господарської діяльності Підприємства за період з 01.10.2013 по 30.04.2016 проведено працівниками Державної фінансової інспекції в Житомирській області у 2016 році (акт від 07.07.2016 № 06-07-09/010), якою було встановлено нестачу та лишки лісопродукції.

Обґрунтування причин проведення аудиту:

Підприємство за результатами діяльності протягом 2015 - 2017 років фактично отримало чистого прибутку на загальну суму 9108,00 тис. грн (2015 рік – 5604,00 тис. грн, 2016 рік - 1741,00 тис. грн, 2017 рік – 1763,00 тис. гривень).

Проведеним аналізом сукупності фінансових коефіцієнтів встановлено тенденцію до збільшення окремих показників та їх коливань в порівнянні з відповідними періодами, що може свідчити, про підвищення ефективності господарської діяльності.

Крім цього, за результатами ревізії, проведеної працівниками Державної фінансової інспекції в Житомирській області у 2016 році, встановлено порушень, що призвели до втрат на загальну суму 3,95 тис. гривень.

Критерії, за якими здійснено оцінку:

- аудит здійснено з метою надання оцінки ефективності і законності використання державних коштів і майна, інших актів Підприємства, правильності ведення бухгалтерського обліку, достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю на Підприємстві за період з 01.01.2015 по 30.09.2018;

- дотримання вимог законодавства, актів і рішень Органу управління майном Підприємства і досягнення ним цілей та завдань, визначених Статутом від 26.09.2016 № 341²⁰, мети діяльності Підприємства на промисловій основі, у сфері розвитку та організації лісового господарства, охорони і захисту лісів, одержання прибутку від господарської діяльності Підприємства;

- ефективність використання та стану збереження державного майна і коштів.

II. Результати аудиторських процедур і висновки

2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Державного підприємства «Малинське лісове господарство».

У відповідності до Статуту від 26.09.2016 № 341²⁰ Підприємство створене з метою одержання прибутку від господарської діяльності.

Фактично, за результатами фінансово-господарської діяльності за 2015 рік Підприємство отримало прибуток в сумі 5604,00 тис. грн, за 2016 рік - 1741,00 тис. грн, за 2017 рік - 1763,00 тис. та за III квартал 2018 року - в сумі 1502,00 тис. гривень.

Порівняно з плановими, фактичні показники доходів мали різноспрямовану динаміку і у 2015 році виконані на 133,6 %, у 2016 році - виконані на 130,2 %, у 2017 виконані - на 124,3 % та за III квартал 2018 року виконані - на 157,7 %.

Порівнюючи дані звітів про фінансові результати за 2015-2017 роки та за III квартал 2018 року, слід зазначити, що сума чистого доходу по Підприємству в 2016 році в порівнянні з 2015 роком збільшилась на 17061,0 тис. грн, що становить 118 %, та склала 112141,0 тис. грн, в 2017 році сума чистого доходу зменшилась в порівнянні з 2016 роком на 600,0 тис. грн, що становить 99 %, та склала - 11541,0 тис. грн, та за III квартал 2018 року сума чистого доходу в порівнянні з аналогічним періодом 2017 року збільшилась на 29327,0 тис. грн, що становить 137 %, та склала 107577,0 тис. гривень.

Як засвідчив аналіз структури фактичних доходів в досліджуваному періоді по Підприємству, чистий дохід від реалізації товарів, робіт та послуг - це дохід від реалізації лісопродукції.

Відповідно до даних фінансової звітності (ф.2)²³ загальна сума операційних витрат за 2016 рік збільшилась в порівнянні з 2015 роком на 25027,0 тис. грн або на 29 % та склала 111416,0 тис. грн, за 2017 рік зменшилась в порівнянні з 2016 роком на 2647,0 тис. грн або на 2 % та склала 108769,0 тис. грн, за III квартал 2018 року збільшилась в порівнянні з аналогічним періодом 2017 року на 30170,0 тис. грн або на 39 % та склала 107304,0 тис. гривень.

Основну питому вагу в складі операційних витрат за 2015-2017 роки займають матеріальні витрати - 40-43 %, витрати на оплату праці - 32-33 %, інші операційні витрати - 15-17 %

Середньомісячна заробітна плата одного працюючого становила у 2015 році - 5900,00 грн, у 2016 році - 6954,00 грн, у 2017 році - 6989,10 грн та за III квартал 2018 року - 10683,20 грн або збільшилась на 181,1 % порівняно з 2015 роком.

Необоротні активи в структурі сукупних активів займали станом на 31.12.2015 - 80,22 %, на 31.12.2016 - 70,52 %, на 31.12.2017 - 69,87 % та станом на 30.09.2018 - 65,89 %.

Впродовж 2015-2017 років та III кварталу 2018 року первісна вартість всіх основних засобів збільшилась з 36455,0 тис. грн до 61474,0 тис. грн, тобто на 25019,0 тис. грн переважно за рахунок придбання обладнання та автотранспортних засобів та проведення робіт з модернізації та поліпшення основних засобів.

Аналіз стану дебіторської заборгованості в динаміці засвідчив збільшення та певні коливання її розмірів та структури впродовж періоду, що підлягав дослідженню. Так, якщо на початок 2015 року заборгованість становила 2772,0 тис. грн, то за 2015 рік її розмір зменшився до 752,0 тис. грн (або в 0,27 раз), за 2016 рік дебіторська заборгованість збільшилась на 571,00 тис. грн (або в 1,76 раз) в порівнянні з 2015 роком і становила 1323,0 тис. грн., за 2017 рік дебіторська заборгованість зменшилась на 214,0 тис. грн (або в 0,83 рази) в порівнянні з 2016 роком і становила 1109,0 тис. грн. За III квартал 2018 року дебіторська заборгованість збільшилась до 893,0 тис. грн порівняно з аналогічним періодом 2017 року – 2182,0 тис. грн (або в 1,69 рази). В цілому заборгованість на кінець 2017 року (1109,0 тис. грн) порівняно із початком 2015 року (2772,0 тис. грн) зменшилась на 1663,0 тис. грн або в 0,5 раз.

Загальна оцінка ефективності управління Підприємством та використання його активів проведена за сукупністю фінансових коефіцієнтів, які характеризують дохідність активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність Підприємства, а саме:

Коефіцієнт рентабельності активів показує розмір чистого прибутку на одну гривню активів та характеризує ефективність їх використання (оптимальне значення > 0 , збільшення), який за 2015 рік становив 0,25, за 2016 рік - 0,06, за 2017 рік - 0,06 та за III квартал 2018 року – 0,05. При цьому, в динаміці простежується його зменшення у 2016 році порівняно з 2015 роком на 0,19, у 2017 році порівняно з 2016 роком цей коефіцієнт не змінився та за III квартал 2018 року порівняно з аналогічним періодом 2017 року на 0,01. Зменшення даного коефіцієнта протягом 2015-2016 та III кварталу 2018 років свідчить про тенденцію до неефективного використання активів.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу показує частку чистого прибутку у власному капіталі (оптимальне значення 0,13- 0,24). Так, за 2015 рік цей показник становив - 0,43, за 2016 рік – 0,10, за 2017 рік – 0,10 та за III квартал 2018 року – 0,08, що свідчить про зменшення частки прибутку у власному капіталі Підприємства у 2016 році на 0,33 порівняно з 2015 роком, у III кварталі 2018 року – на 0,02 порівняно з аналогічним періодом 2017 року та у 2017 році порівняно з 2016 роком цей коефіцієнт не змінився.

Коефіцієнт зносу основних засобів характеризує частку зношених основних засобів у загальній їх вартості, показує питому вагу вартості основних засобів, що вже перенесена на вироблену продукцію (оптимальне значення $< 0,5$). Так в 2015 році цей показник становив 0,58, в 2016 році – 0,60, в 2017 році – 0,64 та за III квартал 2018 року – 0,67. Зростання даного

коефіцієнта у 2016 -2017 та в III кварталі 2018 року характеризує погіршення стану матеріально-технічної бази.

Коефіцієнт поновлення основних засобів (оптимальне значення $> 0,1$) за 2015 рік становив 0,21, за 2016 рік – 0,02, за 2017 рік – 0,31. Збільшення вказаного коефіцієнту в 2017 році свідчить про оновлення основних засобів на Підприємстві.

Коефіцієнт рентабельності діяльності показує наявність можливостей Підприємства до відтворення та розширення основного виду діяльності (оптимальне значення > 0 , збільшення), у 2015 році коефіцієнт мав значення 0,02, у 2016 році – 0,03, у 2017 році – 0,02 та за III квартал 2018 року – 0,08, що свідчить про збільшення у 2016 році прибуткової діяльності Підприємства на 0,01 порівняно з 2015 роком, її зменшення у 2017 році на 0,01 порівняно з 2016 роком, та її збільшення протягом III кварталу 2018 року на 0,06 порівняно з аналогічним періодом 2017 року.

Коефіцієнт фінансової стійкості у 2015 році становив 2,03, у 2016 році – 1,44, у 2017 році – 1,53 та за III квартал 2018 року – 1,44. Коефіцієнт фінансової стійкості характеризує співвідношення власних та позикових коштів і залежність Підприємства від зовнішніх фінансових джерел (оптимальне значення 0,7 – 0,9). Зазначене свідчить про недостатню фінансову стійкість Підприємства в довгостроковій перспективі. Так, у 2017 році спостерігається тенденція зростання коефіцієнта на 0,09 порівняно з 2016 роком, що свідчить про зменшення залежності Підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт покриття (оптимальне значення > 1 , збільшення) за 2015 рік становив 0,60, за 2016 рік – 0,72, за 2017 рік – 0,76 та за III квартал 2018 року – 0,83. Зазначене свідчить про проблемний стан платоспроможності, адже оборотних активів недостатньо для того, щоб відповісти за поточним зобов'язанням. Спостерігається тенденція до зростання коефіцієнта у 2016 році порівняно з 2015 роком на 0,12, у 2017 році – на 0,04 порівняно з 2016 роком та за III квартал 2018 року на 0,07 порівняно з аналогічним періодом 2017 року. Крім того, проблеми з платоспроможністю ведуть до збільшення вартості позикових коштів, і як результат, до прямих фінансових втрат.

Коефіцієнт загальної ліквідності (оптимальне значення > 1) у 2015 році становив 0,60, у 2016 році – 0,72, у 2017 році – 0,76 та за III квартал 2018 року – 0,83. Значення показника менше одиниці свідчить про те, що Підприємство не може погасити свої загальні борги оборотними активами. Однак, спостерігається тенденція до зростання коефіцієнта у 2016 році на 0,12 порівняно з 2015 роком, у 2017 році - на 0,04 порівняно з 2016 роком та за III квартал 2018 року - на 0,07 порівняно з аналогічним періодом 2017 року.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (значення в межах від 0,2 до 0,35) у 2015 році становив 0,06, у 2016 році – 0, у 2017 році – 0,01 та за

III квартал 2018 року – 0,01. Даний коефіцієнт вказує на те, що Підприємство не має достатнього рівня абсолютної ліквідності та свідчить про те, що підприємство не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане негайно. Так у 2016 році коефіцієнт знизився на 0,06 порівняно з 2015 роком. Однак, спостерігається тенденція до зростання коефіцієнта у 2017 – на 0,01 порівняно з 2016 роком.

Коефіцієнт заборгованості (значення в межах 0,5-0,7) у 2015 році становив 0,49, у 2016 році – 1,7, у 2017 році – 0,4 та за III квартал 2018 року – 0,41. Даний коефіцієнт свідчить про те, що протягом 2015-2017 та за III квартал 2018 років значна частина активів Підприємства фінансується за рахунок позикових коштів.

Перевіркою дотримання порядку складання та затвердження фінансового плану Підприємства²² встановлено, що на 2015-2018 роки фінансові плани підписані директором Підприємства погоджені начальником Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства та затверджені головою Державного агентства лісових ресурсів України.

Аналізом планових фінансових показників встановлено, що Підприємством впродовж 2015-2017 років та III кварталу 2018 року передбачалось зростання доходів та покращення його фінансового стану.

Так, протягом досліджуваного періоду спостерігається перевиконання фінансових планів по доходах, зокрема: у 2015 році на 23910,00 тис. грн, у 2016 році на 26041,00 тис. грн, у 2017 році на 21801,00 тис. грн та протягом III кварталу 2018 на 13092,00 тис. гривень.

Також в досліджуваному періоді сукупні витрати Підприємства зросли як по планових, так і фактичних показниках. Так, у 2015 році понадпланові сукупні витрати склали 17655,00 тис. грн, у 2016 році – 37427,00 тис. грн, у 2017 році – 25861,00 тис. грн та за III квартал 2018 року – 39837,00 тис. гривень.

Аналізуючи чистий прибуток за досліджуваний період встановлено, що в 2015 році Підприємство фактично перевиконало даний показник на 2890,00 тис. грн порівняно з планом, у 2016 році - на 64,00 тис. грн, у 2017 році – на 570,00 тис. грн та за III квартал 2018 року – на 645,0 тис. гривень.

Коефіцієнти зростання чистого прибутку/збитку становлять: 2015 рік – (2,06), 2016 рік – (1,04), 2017 рік – (1,48) та за III квартал 2018 року – (1,75).

Загалом, за проведеною оцінкою сукупності коефіцієнтів, що характеризують фінансову стійкість, майновий стан, платоспроможність та ліквідність Підприємству за 2015, 2016 роки та 9 місяців 2018 року надано високу, а за 2017 рік надано незадовільну оцінку його діяльності. (Додаток 1).

Таким чином, за оцінкою ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами та оцінкою ступеня виконання фінансового плану, яку здійснено відповідно до «Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки», затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170¹¹, Підприємство має високий рівень.

Отже, за результатами аудиторського дослідження фінансово-господарської діяльності Підприємства встановлено, що не дивлячись на те, що результатом фінансово-господарської діяльності Підприємства впродовж 2015-2017 років та III кварталу 2018 року був прибуток, в господарській діяльності Підприємства існує ряд, як позитивних так і негативних тенденцій, про що свідчить коливання відповідних коефіцієнтів. Причинами даних тенденцій є вплив факторів ризику, результати дослідження яких відображені в наступних розділах звіту.

За результатами аналізу були визначені недоліки та проблеми в управлінні та вибрані ризикові операції для поглибленого вивчення.

2.2 Зовнішні фактори ризику:

2.2.1 Дія нормативно-правових актів, які безпосередньо регулюють діяльність Підприємства, призвела до упущення вигод.

Фактор ризику: відсутня нормативно-правова база щодо реалізації дров паливних не забезпечує в повній мірі додаткових надходжень Підприємства.

Підприємством протягом періоду, що підлягав аудиту, реалізовано лісопродукції в кількості 526226,0 м³, в тому числі дров паливних – 188823,0 м³, з якої в 2015 році реалізовано лісопродукції в кількості 136536,0 м³, в тому числі дров паливних – 42867,0 м³, в 2016 році реалізовано лісопродукції в кількості 145737,0 м³, в тому числі дров паливних – 55001,0 м³, в 2017 році реалізовано лісопродукції в кількості 126580,0 м³, в тому числі дров паливних – 54817,0 м³, за 9 місяців 2018 року реалізовано лісопродукції в кількості 117373 м³, в тому числі дров паливних – 36138,0 м³.

В ході аудиту встановлено окремі випадки, що можуть свідчити про упущення Підприємством вигод.

Так, «Положенням про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини», затвердженим наказом Державного Комітету лісового господарства України від 19.02.2007 № 42⁹ передбачено, що не реалізована на товарних біржах необроблена деревина реалізується підприємствами - постійними лісокористувачами по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні, крім дров паливних.

Згідно даних інтернет - сайту tbzt.com.ua «Товарна біржа «Житомирські торги»²⁶, підприємства Житомирської області частково проводили реалізацію

дров паливних через аукціон.

Проведеним співставленням реалізаційних цін на дрова паливні з даними згідно даних інтернет - сайту tbzt.com.ua «Товарна біржа «Житомирські торги»²⁶, мінімальними реалізаційними цінами, які склалися на аукціонах, встановлено, що в окремих випадках Підприємством у 2015-2017 роках проводилася реалізація дров паливних за цінами, нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні на загальну суму 32735,99 гривень. (Додаток 2).

Вищевказаний факт може свідчити про упушення Підприємством вигод у випадку, якщо б на законодавчому рівні було передбачено, що реалізація дров паливних підприємствами - постійними лісокористувачами повинна здійснюватися не нижче аукціонних цін.

Отже, відсутня нормативно-правова база щодо механізмів реалізації дров паливних та принципів формування реалізаційних цін на дрова паливні свідчить про можливе упушення Підприємством вигод в сумі 32,74 тис. гривень.

Фактор ризику: наявні внутрішньо-розпорядчі документи щодо безоплатної передачі матеріальних цінностей, не забезпечують в повній мірі додаткових надходжень Підприємства.

Підприємством в грудні 2017 року та в квітні-вересні 2018 року безоплатно передано лісопродукції в кількості 1343,335 м³ на загальну суму 1598157,94 гривень.

В ході аудиту встановлено окремі випадки, що можуть свідчити про упушення Підприємством вигод.

Так, відповідно до наказу Державного агентства лісових ресурсів України «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей» від 16.11.2017 № 576¹³ передбачено, що Підприємство зобов'язане в місячний термін безоплатно передати з балансу лісопродукцію вартістю 260000,00 грн на баланс державного підприємства «Ананіївське лісове господарство».

Крім того, відповідно до наказів Державного агентства лісових ресурсів України «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей» від 07.03.2018 № 149¹⁴ та 18.05.2018 № 372¹⁵ передбачено, що Підприємство зобов'язане в місячний термін безоплатно передати з балансу лісопродукцію загальною вартістю 333333,00 грн без ПДВ на баланс державного підприємства «Приморське лісове господарство», від 21.05.2018 № 401¹⁶ передбачено, що Підприємство зобов'язане в місячний термін безоплатно передати з балансу лісопродукцію вартістю 185833,00 грн без ПДВ на баланс державного підприємства «Ширяївське лісове господарство», від 24.05.2018 № 413¹⁷ Підприємство зобов'язане в місячний термін безоплатно передати з балансу лісопродукцію вартістю 166667,00 грн без ПДВ на баланс державного підприємства «Кам'янсько-Дніпровське лісове господарство», від 06.09.2018 № 734¹⁸ Підприємство зобов'язане в місячний термін безоплатно передати з балансу лісопродукцію вартістю 180000,00 грн без ПДВ на баланс

державного підприємства «Павлоградське лісове господарство», від 06.09.2018 № 747¹⁹ Підприємство зобов'язане в місячний термін безоплатно передати з балансу лісопродукцію вартістю 250000,00 грн без ПДВ на баланс державного підприємства «Кам'янсько-Дніпровське лісове господарство».

Проведеним дослідженням встановлено, що Підприємством протягом грудня 2017 року та квітня-вересня 2018 року проведено безоплатну передачу лісопродукції (технологічна сировина для ВТП хвоя, технологічна сировина для виробництва плитних матеріалів хвоя, пиловник хвойний) державному підприємству «Ананіївське лісове господарство» в кількості 363,926 м³ на загальну суму 259933,20 грн відповідно до Акту прийому-передачі від 04.12.2017 № 1²⁵, державному підприємству «Приморське лісове господарство» в кількості 375,625 м³ на загальну суму 399818,28 грн відповідно до Актів прийому-передачі від 26.04.2018 № 1²⁵, від 04.06.2018 № 2²⁵ та від 14.06.2018 № 3²⁵, державному підприємству «Ширяївське лісове господарство» в кількості 144,244 м³ на загальну суму 222869,19 грн відповідно до Акту прийому-передачі від 08.06.2018 б/н²⁵, державному підприємству «Кам'янсько-Дніпровське лісове господарство» в кількості 317,767 м³ на загальну суму 499591,41 грн відповідно до Актів прийому-передачі від 02.06.2018 № 1²⁵ та від 27.09.2018 № 1²⁵, державному підприємству «Павлоградське лісове господарство» в кількості 141,773 м³ на загальну суму 215945,86 грн відповідно до Акту прийому-передачі від 29.09.2018 б/н²⁵. (Додаток 3).

Слід зазначити, що відповідно до фінансових планів Підприємства²² на 2017-2018 роки надання благодійної допомоги не передбачено.

Згідно п. 2.1 Статуту Підприємства від 26.09.2016 № 341²⁰, Підприємство створене з метою одержання прибутку від комерційної діяльності.

Тобто, вищевказаний факт, щодо безоплатної передачі лісопродукції іншим юридичним особам в кількості 1343,335 м³ на загальну суму 1598157,94 грн, може свідчити про упушення Підприємством вигод на відповідну суму.

Отже, недосконалі внутрішньо-розпорядчі документи щодо безоплатної передачі лісопродукції, можуть свідчити про упушення Підприємством вигод в сумі 1598,16 тис. гривень.

2.3 Внутрішні фактори ризику:

2.3.1 Недоліки щодо ефективності управління витратами, які призвели до їх завищення.

Фактор ризику: недотримання Підприємством вимог нормативно-правових актів щодо економного та раціонального використання коштів.

Під час аудиту досліджувалось питання дотримання Підприємством принципу ефективності та економії при здійсненні фінансово-господарської

діяльності, зокрема дотримання вимог Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV¹ (далі - ГКУ), Постанови Кабінету Міністрів України «Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів» від 29.11.2006 № 1673⁶.

Проведеним дослідженням складання фінансових планів та обґрунтованості включення до них показників встановлено, що Підприємство проводило витрати, які не були передбачені фінансовими планами, що свідчить про факт здійснення неефективних управлінських рішень.

Так, в ході проведення аудиту встановлено, що протягом 2015-2017 років та 9 місяців 2018 року з вини Підприємства сплачено штрафних санкцій у зв'язку із завищеними нарахуваннями та виплатою допомоги з тимчасової непрацездатності в сумі 4400,00 грн, пені за несвоєчасну сплату податку на додану вартість в сумі 3600,00 грн, єдиного соціального внеску в сумі 50600,00 грн, рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в сумі 86700,00 грн, акцизного податку в сумі 200,00 грн, податку на прибуток в сумі 7900,00 грн, штрафу за шкоду, нанесену лісу згідно перевірки Державної екологічної інспекції в Житомирській області в сумі 49000,00 грн, за порушення в сфері зовнішньоекономічної діяльності в сумі 11600,00 грн на загальну суму 214000,00 грн, в тому числі: в 2015 році – 51300,00 грн, в 2016 році – 34300,00 грн, в 2017 році – 86900,00 грн та протягом 9 місяців 2018 року – 41500,00 гривень. (Додаток 4).

Виходячи з вищевикладеного, сплата Підприємством протягом періоду, що підлягав аудиту, штрафних санкцій в загальній сумі 214000,00 грн, може свідчити про понесення Підприємством непродуктивних витрат.

Слід зазначити, що п. 6.4 Статутів від 10.08.2007 № 409²⁰ та від 26.09.2016 № 341²⁰ передбачено, що директор Підприємства несе повну відповідальність за стан діяльності Підприємства, розпоряджається коштами та майном відповідно до чинного законодавства, несе відповідальність за формування та виконання фінансових планів.

Крім цього, п. 6.3 Контракту, укладеного Органом управління майном з керівником Підприємства від 27.08.2014²¹ (далі - Контракт) передбачено обов'язок директора забезпечувати виконання затвердженого річного фінансового плану Підприємства. Крім того, відповідно п. 10 Контракту²¹ передбачено обов'язок директора забезпечувати високоефективну і стабільну роботу Підприємства та зміцнення його фінансового стану, отримання прибутку, рентабельність виробництва, ефективне використання коштів. Однак фактично, керівником Підприємства не забезпечено виконання вищевказаних вимог, що призвело до сплати штрафних санкцій, що в свою чергу вплинуло на зменшення чистого прибутку Підприємства.

Отже, сплата в 2015-2017 році та протягом 9 місяців 2018 року штрафних санкцій в сумі 214,00 тис. грн, може свідчити про понесення

Підприємством непродуктивних витрат.

Під час аудиту з метою розгляду листа від 28.09.2018 року № 8299/3/06-23-02, який надійшов від Головного управління ДФС у Житомирській області, проведено збір відповідної інформації та її аналіз.

Аудитом встановлено, що Підприємством в особі директора Підприємства Дзюбенка О.М. з однієї сторони та фірмою «OSUNA Holding LLP» (Об'єднане королівство) (далі - OSUNA) в особі Російскова С.О., з іншої сторони укладено контракт від 01.12.2015 № 1/12²⁵ (далі - контракт № 1) про продаж Підприємством деревини паливної хвойної (сосна) та м'яколистяних (береза, тополя) порід.

Відповідно до п. 1.1 контракту № 1²⁵ предметом контракту є те, що Підприємство продає, а OSUNA купує на умовах DAP – Вадул – Сирет/Дорнешти (ІНКОТЕРМС – 2010) деревину паливну хвойну (сосна) та м'яколистяних (береза, тополя) порід, назва та якість Товару згідно ГОСТу 3243-88, (далі – Товар) в кількості 5000 м³ довжиною 2 м, 3 м, 4 м діаметром 10-50 см.

Відповідно до п. 2.1 контракту № 1²⁵, ціна Товару становить: деревини паливної хвойних порід (сосна) свіжозрубаної 25,0 Євро за один м³, деревини паливної м'яколистяних порід (береза, тополя) свіжозрубаної 24,0 Євро за один м³.

Відповідно до п. 2.2 контракту № 1²⁵, в ціні враховано вартість тари, пакування, маркування.

Відповідно до п. 2.3 контракту № 1²⁵ загальна сума контракту становить 645000,00 Євро.

Відповідно до п. 3.2 контракту № 1²⁵ усі витрати та збори, пов'язані з виконанням даного контракту на території покупця, оплачуються покупцем, на території продавця – оплачуються продавцем.

Відповідно до внесених доповнень до контракту № 1²⁵ від 17.10.2016 встановлено ціни на пиловник сосни з 25.01.2016, а саме: сосни діаметром 14-25 см: 1 сорту - 50,0 Євро, 2 сорту – 47,0 Євро, 3 сорту – 44,0 Євро за один м³; сосни діаметром 26-34 см: 1 сорту - 56,0 Євро, 2 сорту – 53,0 Євро, 3 сорту – 50,0 Євро за один м³; ціни за довжину чотирьохметрового – в діапазоні діаметрів та сортів: сосни діаметром 15-25 см: 1 сорту - 50,0 Євро, 2 сорту – 47,0 Євро, 3 сорту – 44,0 Євро за один м³; сосни діаметром 26-34 см: 1 сорту - 56,0 Євро, 2 сорту – 53,0 Євро, 3 сорту – 50,0 Євро за один м³; сосни діаметром 35-50 см: 1 сорту - 58,0 Євро, 2 сорту – 53,0 Євро, 3 сорту – 52,0 Євро за один м³.

Відповідно до п. 10.1 термін дії контракту № 1²⁵: з моменту його підписання та до 31.12.2018.

Також Підприємством в особі директора Підприємства Дзюбенка О.М. з однієї сторони та фірмою OSUNA в особі Російскова С.О., з другої сторони укладено контракт від 08.02.2016 № 2016²⁵ (далі - контракт № 2) про

продаж Підприємством пиловника соснового.

Відповідно до п. 2.1 контракту № 2²⁵ кількість поставленого товару складає: пиловник сосновий діаметром 14 см до 50 см, об'ємом -5000 м³.

Відповідно до п. 4.1 контракту № 2²⁵ ціна товару встановлена в Євро за один м³ на умовах ДАФ та становить: ціни за довжину трьохметрового – в діапазоні діаметрів та сортів: сосни 14-25 см: 1 сорту -50,0 Євро, 2 сорту – 47,0 Євро, 3 сорту – 44,0 Євро за один м³; сосни діаметром 26-34 см: 1 сорту - 56,0 Євро, 2 сорту – 53,0 Євро, 3 сорту – 50,0 Євро за один м³; ціни за довжину чотирьохметрового – в діапазоні діаметрів та сортів: сосни діаметром 15-25 см: 1 сорту -50,0 Євро, 2 сорту – 47,0 Євро, 3 сорту – 44,0 Євро за один м³; сосни діаметром 26-34 см: 1 сорту - 56,0 Євро, 2 сорту – 53,0 Євро, 3 сорту – 50,0 Євро за один м³; сосни діаметром 35-50 см: 1 сорту - 58,0 Євро, 2 сорту – 53,0 Євро, 3 сорту – 52,0 Євро за один м³.

Відповідно до п. 4.2 контракту № 2²⁵ загальна сума контракту становить 250000,00 Євро. Відповідно до п. 4.3 контракту № 2²⁵ вказані ціни діють до 31.12.2016 та у випадку змін на європейському ринку можуть бути змінені по взаємній угоді.

Відповідно до п. 5.2 контракту № 2²⁵ усі витрати та збори, пов'язані з виконанням даного контракту на території покупця, оплачуються покупцем, на території продавця – оплачуються продавцем. Відповідно до п. 6.1 контракту № 2²⁶ доставка товару здійснюється залізничним транспортом в напіввагонах на умовах ДАФ. Відповідно до доповнень до контракту № 2²⁶ від 26.07.2016 Підприємство додатково реалізує техсировину (сосна) в кількості 1000 м³ довжиною 3-4 м. по ціні 37 Євро за один м³.

Відповідно до доповнень до контракту № 2²⁵ від 20.12.2016 Підприємство додатково реалізує фірмі OSUNA 5000 м³ дров паливних хвойних порід (сосна) 2,3,4 м, діаметром 10-50 см по ціні 26 Євро/м³; 5000 м³ дров паливних листяних порід (береза, осика, вільха) свіжозрубану діаметром 10-50 см по ціні 26 Євро/м³ та сума контракту збільшена на 125000,00 Євро.

Відповідно до доповнення до контракту № 2²⁵ від 15.02.2017 ціна товару на умовах ДАФ Могилів - Подільський становить: деревина паливна хвойних порід (сосна) 26,00 Євро за один м³; деревина паливних листяних порід (береза, осика, вільха) 26,00 Євро за один м³.

Відповідно до доповнень до контракту № 2²⁵ від 30.12.2017 обсяг реалізованого товару по контракту збільшено на 40000,00 м³, загальна сума контракту збільшена на 1200000,00 Євро, термін дії контракту – до 31.12.2018.

Аудитом встановлено, що реалізація лісопродукції фірмі OSUNA за досліджуваний період здійснювалася за цінами, визначеними згідно контрактів № 1²⁶ та № 2²⁶ на умовах попередньої оплати.

Відповідно до п. 5 Розділу 5 «Інкотермс, Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати», затверджених

Міжнародною торговою палатою від 01.01.2000 № 560¹⁰ (далі – «Інкотермс»), відправлення товару на умовах DAF, це поставка до кордону із зазначенням місця поставки, за яких продавець має нести всі витрати та ризики, необхідні для доставки товару до місця призначення (DAF).

Також відповідно до п. 9.4 Розділу 9 «Інкотермс»¹⁰ відповідно до «D» термінів продавець відповідає за прибуття товару в узгоджене місце чи пункт призначення на кордоні чи то всередині країни імпорту. Продавець зобов'язаний нести всі ризики й витрати щодо доставки товару до цього місця (пункту).

Відповідно до п. 5 Розділу 5, п. 9.4 Розділу 9 «Інкотермс»¹⁰, п.3.2 контракту №1²⁵, п. 5.2 контракту № 2²⁵ Підприємством сплачено коштів Житомирській митниці ДФС за послуги, пов'язані із митним оглядом вагонів інспектором митниці в сумі 31832,23 гривень.

Аудитом встановлено, що на Підприємстві відсутні будь-які документи про плату за послуги, пов'язані із прибуттям та здачею за кордон експортних вантажів, плату за порожній пробіг, плату за користування вагону за межами України при відвантаженні продукції для фірми OSUNA за досліджуваний період.

Згідно даних бухгалтерського обліку, протягом 2015 року Підприємством, на підставі укладених контрактів № 1²⁵ та № 2²⁵ реалізовано на експорт фірмі OSUNA 1513,06 м³ необробленої деревини, в тому числі: пиловник сосновий – 992,74 м³ та дрова паливні – 520,32 м³ на загальну суму 58491,58 Євро, розрахунки за яку проведено в повному обсязі.

Згідно даних бухгалтерського обліку, протягом 2016 року Підприємством, на підставі укладених контрактів № 1²⁵ та № 2²⁵ реалізовано на експорт фірмі OSUNA 19975,24 м³ необробленої деревини, в тому числі: пиловник сосновий – 17088,42 м³ та дрова паливні – 2891,82 м³ на загальну суму 894159,88 Євро, розрахунки за яку проведено в повному обсязі.

Згідно даних бухгалтерського обліку, протягом 2017 року Підприємством, на підставі укладених контрактів № 1²⁵ та № 2²⁵ реалізовано на експорт фірмі OSUNA 3578,72 м³ деревини паливної (сосна) на суму 79738,53 Євро, розрахунки за яку проведено в повному обсязі.

Згідно даних бухгалтерського обліку, протягом 9 місяців 2018 року Підприємством, на підставі укладених контрактів № 1²⁵ та № 2²⁵ реалізовано на експорт фірмі OSUNA 2093,37 м³ деревини паливної (сосна) на суму 39011,86 Євро, розрахунки за яку проведено в повному обсязі. (Додаток б).

За результатами розгляду піднятих у листі питань встановлено, що у Підприємстві відсутня будь-яка інформація про підприємство-нерезидента «GLD TRADE Holding LLP», договори про співпрацю із зазначеним підприємством за період дослідження не уклалися, лісоматеріали та пиломатеріали за період з 01.01.2015 по 30.09.2018 Підприємством цьому підприємству не реалізовувалися.

2.3.2 Результати дослідження ефективності використання та стану збереження майна Підприємства.

Фактор ризику: неефективні управлінські дії з охорони лісів призводять до самовільних рубок сторонніми особами.

Загальна площа лісів, які перебувають у користуванні Підприємства становлять 28880,5 га. Загальний обсяг вирубаного деревини, протягом періоду, що підлягав аудиту, становить 735157,0 м³, у тому числі незаконним шляхом – 100,7 м³. Загальний обсяг заготовленої ліквідної деревини, протягом періоду, що підлягав аудиту, становить 643843,0 м³.

Протягом періоду, що підлягав аудиту, Підприємством проведено рубки головного користування та суцільні санітарні на площі 1318,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 411880,0 м³, в тому числі протягом 2015 року проведено рубки на площі 383,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 120640,0 м³, протягом 2016 року проведено рубки на площі 443,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 138081,0 м³, протягом 2017 року Підприємством проведено рубки на площі 264,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 85093,0 м³, за III квартал 2018 року Підприємством проведено рубки на площі 228,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 68066,0 м³.

Аналізом проведеним в ході аудиту встановлено, що протягом 2015-2017 років Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 1117,0 га, сприяння природному поновленню на площі 22,0 га, в тому числі протягом 2015 року Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 363,0 га, природне поновлення на площі 20,0 га, протягом 2016 року Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 366,0 га, природне поновлення на площі 16,0 га та протягом 2017 року Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 388,0 га, природне поновлення на площі 21,0 га.

Всього протягом 2015-2017 років на відновлення лісів Підприємством використано 6122700,00 гривень.

Всього протягом 2015-2017 років на охорону лісів від пожеж спрямовано 3376400,00 грн та на боротьбу зі шкідниками та хворобами лісу – 227700,00 гривень.

Найбільшу питому вагу в сумі витрат на охорону лісів від пожеж займає утримання лісових пожежних станцій і зв'язку – 67,9 % (2293600,00 грн), утримання тимчасових пожежних наглядачів – 14,9 % (501600,00 грн), благоустрій рекреаційних ділянок - 8,7% (293600,00 грн.), догляд за мінералізованими смугами та протипожежними розривами – 8,1 % (273900,00 грн), влаштування мінералізованих смуг – 0,4 % (13700,00 грн)²⁵.

Боротьба зі шкідниками та хворобами лісу передбачає винищувальні роботи в осередках шкідників і хвороб та лісопатологічні обстеження. Всього

протягом 2015-2017 років на лісопатологічні обстеження витрачено 216900,00 грн (95,25 %), на винищувальні роботи в осередках шкідників і хвороб витрачено 10800,00 грн (4,74 %). При цьому, лісопатологічними обстеженнями охоплено 18592,0 га, винищувальні роботи в осередках шкідників і хвороб проведені на площі 1050,0 гектарів²⁴.

Проведеним аудиторським дослідженням збереження лісових ресурсів встановлено, що згідно п. 2.1. Статутів від 10.08.2007 № 409²⁰ та від 26.09.2016 № 341²⁰ Підприємство створено з метою ведення лісового господарства, охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів. Крім того, згідно п. 2.2.7 Статутів від 10.08.2007 № 409²⁰ та від 26.09.2016 № 341²⁰ одним із напрямків діяльності підприємства є забезпечення охорони лісів і захисних лісонасаджень від незаконних порубів, пошкоджень, самовільного сінокосіння, випасання худоби в заборонених місцях та інших лісопорушень, притягнення до відповідальності лісопорушників і стягнення з них збитків.

Фактично протягом періоду, що підлягав аудиту лісовою охороною Підприємства виявлено 18 фактів самовільних рубок дерев сторонніми особами та інших лісопорушень, що призвело до нанесення шкоди лісу на загальну суму 575067,00 грн, з яких відшкодовано лісопорушниками лише 30454,00 грн, що на 544613,00 грн менше, ніж нанесено шкоди лісу. Вищевказаний факт може свідчити про неефективні управлінські рішення щодо попередження незаконних рубок, що призвело до нанесення шкоди лісу на загальну суму 544613,00 гривень. (Додаток 7).

Отже: неефективні управлінські рішення щодо організації охорони з попередження незаконних рубок, призвели до нанесення шкоди лісу за досліджуваний період на загальну суму 544,61 тис. гривень.

2.3.3 Недоліки в управлінні доходами, що призвели до їх втрат.

Фактор ризику: не нарахування штрафних санкцій за укладеними договорами з 01.01.2015 по 30.09.2018 призводить до зменшення дохідної частини Підприємства.

Шляхом аналізу розрахунків в розрізі суб'єктів господарювання, з якими Підприємством укладено господарські договори, та умов договорів встановлено, що суб'єкти господарювання сплачували кошти за отриману лісопродукцію не в повному обсязі та зі значними затримками в часі.

Відповідно до статті 193 ГКУ¹ кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу. Порушення зобов'язань є підставою для застосування господарських санкцій, передбачених цим Кодексом, іншими законами або договором.

Відповідно до частини 2 ст. 343 ГКУ¹ та ст. 3 Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» від 22.11.1996 № 543/96-ВР⁵, розмір пені за прострочення платежу не може

перевищувати подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня. У разі, коли неустойка встановлена законом, вона може застосовуватися незалежно від того, передбачили її сторони в договорі чи ні.

Відповідно до ст. 625 Цивільного кодексу України від 16.01.2013 № 435-IV (далі - ЦКУ)² Підприємство має право вимагати від боржників сплати боргу з урахуванням установленого індексу інфляції за весь час прострочення платежу, а також 3 % річних від простроченої суми.

Оскільки ні ЦКУ², ні ГКУ¹ не містять обмежень щодо одночасного стягнення відсотків і неустойки, за прострочене грошове зобов'язання можна вимагати пеню або штраф, а також і відсотки.

Статті 552 і 625 ЦКУ² закріплюють принцип повного відшкодування збитків. Отже, збитки (прямі та упущена вигода) підлягають відшкодуванню з урахуванням офіційного індексу інфляції.

Аудиторським дослідженням встановлено, що Підприємство в періоді, що підлягає аудиту, не нараховувало та не заявляло в судових позовах штрафні санкції (пені, штрафи, неустойки) за договорами.

Сума розрахованих в ході аудиту санкцій (пені, штрафи, неустойки) за несвоечасну оплату, становить 143554,28 грн, в тому числі пеня – 51783,14 грн, штрафні санкції – 3129,43 грн, неустойки – 88641,71 грн, які є одним із резервів збільшення доходів Підприємства.

Слід зазначити, що пунктом п. 2.1 Статуту від 26.09.2016 № 341²⁰ Підприємство створене з метою одержання прибутку від комерційної діяльності.

Крім цього, відповідно п. 10 Контракту²¹ передбачено обов'язок директора забезпечувати високоефективну і стабільну роботу Підприємства та зміцнення його фінансового стану, отримання прибутку, рентабельність виробництва. Однак фактично, керівником Підприємства не забезпечено виконання вищевказаних вимог в частині не нарахування та не подання до суду штрафних санкцій (пені, штрафи, неустойки), що призвело до можливого упущення вигод Підприємством вигод в сумі 143554,28 гривень. (Додаток 8).

Отже, прийняття неефективних управлінських рішень в частині не нарахування штрафних санкцій (пені, штрафів, неустойки) та не подання до суду позовних вимог щодо їх сплати призвело до можливого упущення вигод в сумі 143,55 тис. гривень.

Також, в ході проведення аудиту проведено 1 зустрічну звірку та направлено 3 письмових запитів щодо підтвердження стану взаєморозрахунків з Підприємством за отриманий товар, наявність дебіторської чи кредиторської заборгованості. За результатами проведеної зустрічної звірки розбіжностей між даними Підприємства та суб'єктом господарювання не встановлено.

Станом на момент завершення аудиту відповіді на письмові запити від 3 суб'єктів господарювання не надійшли. (Додаток 10).

2.3.4 Результати дослідження відповідності наказів про облікову політику Підприємства вимогам нормативно-правових актів.

Облікова політика Підприємства визначена наказом «Про облікову політику ДП «Малинське лісове господарство» від 16.01.2015 № 01-01/33²⁴, який виданий на виконання вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV³.

Дослідженням відповідності вищевказаного наказу Підприємства, вимогам чинного законодавства встановлено, що наказ «Про облікову політику ДП «Малинське лісове господарство»²⁴ має деякі невідповідності «Положенню про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 № 1213⁷ (далі - Положення № 1213).

Так, дослідженням відповідності вищевказаного наказу Підприємства, вимогам чинного законодавства встановлено, що наказ про облікову політику має деякі невідповідності Положенню № 1213⁷, а саме: періодичності (періоду) зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку; переліку створюваних забезпечень майбутніх витрат і платежів; дати визначення придбаних в результаті систематичних операцій фінансових активів; бази розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу; порога суттєвості щодо окремих об'єктів обліку; переоцінки необоротних активів; періодичності відображення відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань, як це передбачено п. 2 розділу II Положення № 1213⁷. Окрім цього, в наказі про облікову політику Підприємства на 2015 – 2017 роки та січень - вересень 2018 року передбачено проведення інвентаризації активів та зобов'язань відповідно до «Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків», затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.1994 р. № 69, яка втратила чинність відповідно до Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» від 02.09.2014 р. № 879⁸.

Крім того, аудиторським дослідженням встановлено, що Підприємством використовується для ведення бухгалтерського обліку програма ІС «Бухгалтерія». Перевірка, обробка первинних документів відбувається працівниками бухгалтерії, які несуть відповідальність за оброблені дані. Остаточний контроль за правильністю, достовірністю відображення даних в бухгалтерському обліку здійснює головний бухгалтер.

Отже, наказ «Про організацію бухгалтерського обліку й облікову політику Підприємства» за 2015-2018 роки не в повному обсязі відповідає вимогам Положення № 1213¹⁰.

2.3.5 Організація внутрішнього контролю та її негативний вплив на результати діяльності.

Впродовж періоду, що досліджувався, директор Підприємства самостійно вирішував усі питання діяльності Підприємства, за винятком тих, що віднесені Статутами Підприємства від 10.08.2007 № 409²⁰ та від 26.09.2016 № 341²⁰ до компетенції Засновника.

Відповідно до Статуту Підприємства від 10.08.2007 № 409²⁰, директор Підприємства несе повну відповідальність за стан діяльності Підприємства.

Попередня оцінка системи внутрішнього контролю полягає у дослідженні сукупності внутрішніх правил та процедур контролю, що запроваджені керівництвом об'єкта аудиту для досягнення поставленої мети, забезпечення стабільного і ефективного функціонування об'єкта аудиту, дотримання внутрішньої господарської політики, збереження, раціонального та економічного використання активів, викриття фальсифікацій та запобігання помилкам, подання достовірної фінансової звітності.

Дослідження змісту Контракту від 27.08.2014²¹ між керівником Підприємства і Органом управління майном засвідчило наявність зобов'язань щодо забезпечення керівником високоприбуткової діяльності, ефективного використання і збереження закріпленого за Підприємством державного майна.

Накази про розподіл обов'язків між працівниками Підприємства у випадку відсутності керівника - наявні; положення про відділи чи інші структурні підрозділи Підприємства - наявні; посадові інструкції відповідальних фахівців - наявні.

Графік документообігу - наявний, правила прийому документів на виконання, їх реєстрації та обробки - наявні. Положення про дотримання законодавства щодо зберігання та знищення бухгалтерських документів - наявне.

Ведення бухгалтерського обліку на Підприємстві здійснює бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером – вища освіта, в досліджуваному періоді не проходила підвищення кваліфікацій.

Підрозділ внутрішнього контролю (аудиту) на Підприємстві відсутній.

Отже, враховуючи викладене, система внутрішнього контролю Підприємства не в повній мірі забезпечує виявлення можливих ризиків та є недостатньою для попередження суттєвих порушень та недоліків у його діяльності, які виявлені в ході аудиторського дослідження. За результатами проведеного аудиту системі внутрішнього контролю Підприємства надано умовно позитивну оцінку.

III. Висновки

Загальна оцінка ефективності управління Підприємством та використання його активів проведена за сукупністю фінансових коефіцієнтів, які характеризують дохідність активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність і показала, що впродовж досліджуваного періоду на Підприємстві спостерігаються певні позитивні тенденції. Зокрема, спостерігається, хоч і не значне, але підвищення ефективності господарської діяльності, про що свідчить проведений в ході аудиту аналіз.

Загалом, за проведеною оцінкою сукупності коефіцієнтів, що характеризують фінансову стійкість, майновий стан, платоспроможність та ліквідність Підприємству за 2015, 2016 роки та 9 місяців 2018 року надано високу, а за 2017 рік надано незадовільну оцінку його діяльності.

Водночас, за результатами аудиту встановлено ряд чинників зовнішнього та внутрішнього характеру, що мали негативний вплив на повноту отримання доходів, обґрунтованості понесених витрат, достовірності їх формування і відображення в обліку і звітності, та які наведено нижче.

Зовнішні фактори:

- відсутня нормативно-правова база щодо механізмів реалізації дров паливних та принципів формування реалізаційних цін на дрова паливні може свідчити про упущення Підприємством вигод в сумі 32,74 тис. гривень.

- недосконала нормативно-правова база щодо безоплатної передачі лісопродукції призвела до упущення вигод Підприємства в сумі 1598,16 тис. гривень.

Внутрішні фактори:

- проведення Підприємством протягом періоду, що підлягав аудиту, сплати штрафних санкцій в загальній сумі 214,00 тис. грн може свідчити про понесення Підприємством непродуктивних витрат;

- неефективні управлінські рішення щодо організації охорони з попередження незаконних рубок, призвели до нанесення шкоди лісу на загальну суму 544,61 тис. гривень;

- прийняття неефективних управлінських рішень в частині не нарахування штрафних санкцій (пені, штрафів, неустойки) та не подання до суду позовних вимог щодо їх сплати може свідчити про упущення вигод в сумі 143,55 тис. гривень;

- система внутрішнього контролю не в повній мірі забезпечує виявлення можливих ризиків та є недостатньою для попередження суттєвих порушень та недоліків діяльності Підприємства, виявлених в ході аудиту.

IV. Рекомендації

З урахуванням результатів аудиту, а також з метою покращення фінансового стану Підприємства та внесення якісних змін в управлінні Підприємством рекомендується:

1. Розглянути питання щодо можливої реалізації Підприємством дров паливних юридичним особам по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні, що призведе до збільшення чистого доходу підприємства.

2. Розглянути питання щодо можливого включення безоплатно переданої лісопродукції до фінансового плану в складі інших операційних витрат як витрати на благодійну допомогу.

3. З метою уникнення нарахування та сплати штрафних санкцій проводити господарську діяльність Підприємства відповідно до чинного законодавства, що призведе до зменшення непродуктивних витрат та в свою чергу вплине на покращення його фінансового стану.

4. У договорах купівлі продажу деревини передбачити розмір штрафних санкцій за несвоєчасні розрахунки покупців за поставлену лісопродукцію. В разі несвоєчасної сплати покупцями за поставлену лісопродукцію проводити нарахування штрафних санкцій (пені, штрафи, неустойки), що дасть змогу покращити фінансовий стан Підприємства.

5. Посилити контроль за охороною лісів з метою попередження самовільних рубок, що забезпечить збереження лісових ресурсів та в подальшому вплине на підвищення результативності діяльності Підприємства.

6. Переглянути діючу систему внутрішнього контролю Підприємства з метою недопущення та попередження порушень, недоліків у роботі, включити до штату працівника чи визначити відповідальну особу щодо здійснення функцій внутрішнього контролю.

7. Притягнути до відповідальності осіб за неналежне виконання своїх службових обов'язків, що призвело до виявлених в ході аудиту порушень та недоліків.

Рекомендації просимо розглянути та в місячний термін повідомити Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області про вжиті заходи.

Головний державний аудитор
відділу контролю в аграрній галузі,
екології та природокористування

Т. Козакевич

Один примірник аудиторського звіту отримав: «26» жовтня 2018 року:

директор
ДП "Маломиске лісове господарство"
О. Дум
О. Трубенко

Джерела інформації.

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2013 № 435-IV.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV.
4. «Порядок проведення Державною аудиторською службою, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361 (зі змінами).
5. Закон України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» від 22.11.1996 № 543/96-ВР.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів» від 29.11.2006 № 1673.
7. «Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 № 1213.
8. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» від 02.09.2014 р. № 879.
9. «Положення про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини», затверджене наказом Державного Комітету лісового господарства України від 19.02.2007 № 42.
10. «Інкотермс, Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати», затверджені Міжнародною торговою палатою від 01.01.2000 № 560.
11. «Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки», затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170.
12. Наказ Державного комітету лісового господарства України від 31.10.1991 № 133 «Про удосконалення лісовим і мисливським господарством у Житомирській області».
13. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей» від 16.11.2017 № 576.
14. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей» від 07.03.2018 № 149.
15. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей» від 18.05.2018 № 372.
16. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей» від 21.05.2018 № 401
17. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей» від 24.05.2018 № 413

18. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей» від 06.09.2018 № 734

19. Наказ Державного агентства лісових ресурсів України «Про безоплатну передачу матеріальних цінностей» від 06.09.2018 № 747.

20. Статут Державного підприємства «Малинське лісове господарство», від 10.08.2007 № 409 та Статут Державного підприємства «Малинське лісове господарство» від 26.09.2016 № 341.

21. Контракт, укладений Органом управління майном з керівником Підприємства від 27.08.2014.

22. Фінансові плани Державного підприємства «Малинське лісове господарство» та звіти про виконання фінансових планів за 2015 - 2017 роки та III квартал 2018 року.

23. Фінансова звітність Державного підприємства «Малинське лісове господарство» за 2015-2017 роки та III квартал 2018 року.

24. Наказ «Про облікову політику ДП «Малинське лісове господарство» від 16.01.2015 № 01-01/33.

25. Бухгалтерські та інші документи та матеріали, що були використані в ході проведення аудиторського дослідження (укладені контракти, митні декларації форми МД 2, договори, накладні, журнали реалізації лісопродукції, акти прийому – передачі, відомості по амортизації основних засобів).

26. Інтернет - сайт tbzt.com.ua «Товарна біржа «Житомирські торги».

ПРОТОКОЛ
розбіжностей до аудиторського звіту

Державного підприємства «Малинське лісове господарство»
за період з 01.01.2015 по завершений місяць 2018 року
(найменування об'єкта аудиту)

головний державний аудитор відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області Козакевич Тетяна Віталіївна
(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та

директор Державного підприємства «Малинське лісове господарство»
Дзюбенко Олег Миколайович

(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт діяльності
Державного підприємства «Малинське лісове господарство»
за період з 01.01.2015 по завершений місяць 2018 року

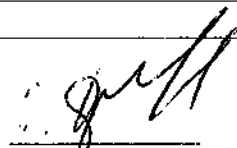
Аудиторський звіт підписано: _____

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

без зауважень

(підпис)

Т. Козакевич
(ініціали, прізвище)

(підпис)

О. Дзюбенко
(ініціали, прізвище)

«26» грудня 2018 року

«26» грудня 2018 року